తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్యం

తిత్తిర అంటే తీతువపిట్ట అని అర్థం. ఈపక్షి రాత్రిళ్లప్పుడు కీచు కంఠంతో చంటిపిల్లలు ఏడ్చినట్లు కూస్తూవుంటుంది. ఆ కూసినప్పుడల్లా పిల్లల తల్లులు "రేపల్లెవాడలో గోపాలకృష్ణ; నీ గొంతులాగ; నీ నాల్గు నొక్క" అని తిడుతూ వుంటారు. ఆ పక్షికూత పసిపిల్లలకు ఏదో కీడు చేస్తుందని మన తెలుగుదేశంలో ఒక విశ్వాసంవుంది. ఈ విశ్వాసానికి కారణంగా ఈ కథ చెబుతారు. కంసుడు చాల ఘాతకుడు, దేవకీదేవికిపుట్టిన పిల్లలను వరుసగా చంపడమేగాక, శ్రీ కృష్ణదేవుడుపుట్టి సుఖంగా ఇంకోచోట పెరుగుతున్నట్లు తెలిసినతర్వాత, దేశంలోని పసిపిల్లల నందరిని నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపించాడు. ఆతర్వాత శ్రీకృష్ణుడు పెద్దవాడై, ఈ కంసుణ్ణి హతమార్చగా, వాడు పిల్లల మీద కసిదీరక, ఈ తీతువుపిట్టగా పుట్టి శిశుహృదయ భయదంగా అట్లా కూస్తూవుంటాడు:

గోవిందరాజు సాంబశివరావు

ఇట్టి విశ్వాసం మన దేశంలో ఇతర రాష్ట్రాలలో వున్నదో లేదో తెలియదుగాని తెలుగు దేశంలో మాత్రం వుంది. అయితే దీనికి కారణం ఏమిటో తెలియదు. మరి ఈ పక్షినిగూర్చి వున్న ఈ కథ ఒక్కటే బాగా ప్రచారంలోకి వచ్చిందిగాని, దీన్నిగూర్చి వున్న మంచి కథలు అంతగా ప్రచారంలోకి రాలేదు. ఉపనిషత్తులు వున్నాయా, వాటిల్లో తైత్తిరీయమని ఒక ఉపనిషత్తు వుంది అది గొప్ప ఉపనిషత్తుల్లో ఒకటి. ఈ తిత్తిరపక్షి మీదుగానే దానికి తైత్తిరీయమని పేరు వచ్చింది. ఆ రావటానికి గూడా ఒక కథ చెబుతారు. ఉపనిషత్తులను చెప్పిన ఋషులలో యాజ్ఞవల్క్యుడు అనే ఋషి చాలా గొప్పవాడు. ఈయన రాములవారి మామగారైన జనక మహారాజుకి గురువుగూడాను. ఇట్టి ఈయన తన చిన్నప్పుడు ఒక గురువు దగ్గర విద్య నేర్చుకుంటూ వుండగా ఆయనకు ఎందుకో ఈయన మీద కోపం వచ్చింది. వచ్చి నేను చెప్పిన చదువునంతా కక్కమన్నాడు. యాజ్ఞవల్క్యుడు గురువుగారి ఆజ్ఞమేరకు కక్కేశాడు. ఆ కక్కిన విద్యలో ఒక మహా ఉపనిషత్తువుంది. యాజ్ఞవల్క్యుడికి చాలా విచారంవేసింది. ఇంతలో అక్కడ చెట్లమీద వ్రాలివున్న తీతువుపిట్టలువచ్చి, ఈకక్కిన విద్యనంతా తిని బ్రహ్మజ్ఞానాన్ని పొందినవై, ఆ తిన్న విద్యనంతా ఉపనిషత్తుగా పాడేశాయి. అట్లా పాడిన ఆ ఉపనిషత్తుకు తైత్తిరీయమని పేరువచ్చింది.

హిందువుల్లో ఇట్లా వున్నట్లే బౌద్ధుల్లో గూడా ఈ పక్షినిగూర్చి ఒక కథవుంది, దాన్ని తిత్తిర జాతకం అంటారు. దీని పేరు మీదుగా తైత్తిరీయబ్రహ్మచర్యం అనే దీక్షగూడా బౌద్ధులలో వెలసివుంది. ఆ తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్య ధర్మాన్ని సాక్షాత్తు బుద్ధభగవానులే ఒకరోజున తన శిష్యులకు బోధచేశాడు.

★ లక్ష్మీదేవి ★

అయిదువందలు స్నేహితునికి ఇచ్చి తాను రెండువందల యాభై తీసుకొన్నాడు.

"ఎక్కడిదిరా డబ్బు?" అన్నాడాశ్చర్యంగా విశ్వం. పగలబడి నవ్వుతూ విజ్ఞాని జరిగిన సంగతంతా మిత్రునికి వివరించి చెప్పాడు. "చూచావా నా తమాషా, కాదు, తడాఖా!" అన్నాడు. విశ్వం లోకంతీరుకు విస్మయమందాడు. అవసరానికి ఆదుకొన్న విజ్ఞానాన్ని ప్రేమతో కౌగలించుకొని, మురిసిపోయాడు... ★

2

ఈ ధర్మాన్ని బోధించిన రోజుల్లో బుద్ధభగవానుడు వైశాలీ రాజ్యంలో ఇచ్ఛానుసారంగా విహారం చేస్తున్నాడు. ఈ విహారం చేస్తూ చేస్తూ ఆయన శ్రావస్తి నగరానికి వేంచేశాడు. భగవంతుడయిన బుద్ధుని వెనుక ఆయన నిర్మిస్తున్న బౌద్ధసంఘం గూడా కదిలి నడిచింది. సారిపుత్రుడు, మౌద్గల్యాయనుడు, ఆనందుడు, ఆదిగాగల ప్రముఖులయిన శిష్యులంతా ఆయన వెనుకనే శ్రావస్తికి బయలుదేరారు. ఆరోజుల్లో షడ్వర్గీయ భిక్షువులని ఒకరకం భిక్షువులు వుండేవాళ్ళు. వీరు బుద్ధుడు, ఆయన వెంట ఆఅనంతరం బుద్ధుని శిష్యులు బయలుదేరడం పసికట్టి, త్వర త్వరగా ప్రయాణాలు చేసి బుద్ధుని శిష్యులకన్నా ముందుగా శ్రావస్తికి చేరుకున్నారు. విహారాలనన్నింటిని ఆక్రమించుకున్నారు. సత్రవలను కూడా మిగలనీయలేదు. శాక్య పుత్రీయులయిన భిక్షుసంఘానికి రవ్వంత చోటుకూడ మిగలకుండా, అన్ని చోట్లు ఈషడ్వర్గీయులయిన భిక్షువులతో కిటకిటలాడిపోయినవి. బౌద్ధులు పోయి మాక్కూడా కొంచెం చోటియ్యండయ్యా అంటే, "ఇది మా గురువుల కోసం; ఇది మా ఆచార్యుల కోసం; ఇది మా అధ్యాపకుల కోసం; ఇదిగో ఇది మా కోసం; అంటూ బిరుసుతనం గూడా చూపారు. ఇక గత్యంతరం లేకనున్నా, చేసేది లేకనున్నా, సారిపుత్రుడు ఆదిగాగల శిష్యులున్నూ, సంఘంతో వచ్చిన అందరితో గూడా బుద్ధుడు విడిసివున్న స్థలాన్ని చేరుకొని, ఇక్కడ పడుకునేందుకు చోటుదొరక్క, ఆ ప్రక్కనవున్న చెట్లక్రిందనే పడుకొని ఆ రాత్రి అంతా గడిపారు.

తెల్లవారబోతూ వుండగా భగవానుడైన బుద్ధుడు కాలకృత్యాలన్నింటిని తీర్చుకొని వచ్చి, తేరపారి చూచేసరికి ఈ భిక్షువులు, ఈ చెట్ల క్రింద పడుకోవడం అంతా కనిపించింది. సారిపుత్రుడుగూడా అప్పటికే లేచి కాలకృత్యాలన్నీ తీర్చుకొని భగవానుని దర్శనం కోసం వేచివున్నాడు. భగవానుడు ఈ భిక్షువులనందరినిచూచి, దూరంగా వున్న సారిపుత్రుణ్ణి, ఆ కనుచూపు చీకటిలో గుర్తుపట్టలేక "ఎవరు అక్కడ?" అని అడిగాడు.

సారిపుత్రుడు "భగవానుడా! నేను, సారిపుత్రుణ్ణి" అని భక్తిభావంతో బదులు చెప్పాడు.

"సారిపుత్రుడవా! అయితే ఇట్లు ఇక్కడ ఈ ఆరు బయట చెట్టు క్రింద కూర్చున్నావేమిటి?" అని శాక్యముని ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించాడు.

ఆయుష్మంతుడయిన సారిపుత్రుడు జరిగినవృత్తాంతాన్నంతా భగవానుడికి సవిస్తరంగా వివరించి చెప్పాడు. షడ్వర్గీయ భిక్షుసంఘం గురువులు, శిష్యులు, బుద్ధ సంఘం కన్నా ముందువచ్చివిహారాన్నంతా ఆక్రమించుకొన్న సంగతి సందర్భాలన్నింటిని భగవానుడికి తెలియజేశాడు. "సారిపుత్రుడా! నీవు చెబుతున్నది నిజమేనా?" అని శాక్యఋషి తిరిగి అతణ్ణి ప్రశ్నించాడు. సారిపుత్రుడు "నిజము! భగవానుడా!" అని సమాధానం చెప్పాడు.

3.

ఇది విని బుద్ధ భగవానుడు చాలా నొచ్చుకున్నాడు. ఆయనకు ఈషడ్వర్గీయభిక్షువులు అందరి మీద కోపంవచ్చింది. సారిపుత్రునితో వచ్చిన భిక్షుసంఘంలో ఎంతో మంది వృద్ధులువున్నారు. వారంతా గూడా ఆరాత్రిఅంతా అట్లా ఆరుబయట చెట్లక్రింద, పుట్టలక్రింద పడుకోవలసి రావడంచూచి హృదయం సానుక్రోశంతో ద్రవించిపోయింది. వృద్ధభిక్షువులనుగూడా

జలుబులు,
శైత్యం

జలుబులు శైత్యం దగ్గులు గొంతు పుండు. ఇన్‌ఫ్లుయెంజా, బ్రోంకైటిస్, ఇతర బాధలు వచ్చినప్పుడే పెప్స్‌ను సేవించండి. పెప్స్‌ను చప్పరించు నపుడు క్రిమి విధ్వంసకరమైన ఔషధసారాలు రొమ్ము, శ్వాస కోశాంతర్భాగాలలో ప్రవేశిస్తున్నట్లు మీకే తెలియును. పెప్స్ క్రిములను సంహరించి, వాపులను మాన్పి, మనను పోగొట్టి బాధోపశమనం కలిగిస్తాయి. పెప్స్‌నే వైద్యులు సిఫారసు చేస్తారు.

పెప్స్ సేవించండి.

PEPS
క్రిమి సంహారకరమైన గొంతు, రొమ్ము ఉబిళ్ళు.

మద్రాసు సోల్ ఏజంట్లు దాదా & కంపెనీ, పార్కుటౌను. మద్రాసు-3

తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్యం

చూడక ఈ షడ్వర్గీయులు ఇట్లా చేయడం ఆయనకు కోపాన్ని తెచ్చింది. అప్పటికే భిక్షువులంతా లేచి భగవానుని చుట్టూ చేరారు. కొంతమంది షడ్వర్గీయులుగూడా ఏమిజరుగుతుందోనని చూట్టానికి వచ్చారు. భగవంతుడు భిక్షువుల నందరిని సంబోధించి "ఈషడ్వర్గీయులు లాయకీలేని భిక్షువులు. వీరు బుద్ధసహితమైన భిక్షుసంఘాన్ని ఇట్లా చేస్తారా? ఇది అప్రసన్నులను ప్రసన్నులను చేసేపనిగాని, ప్రసన్నులను అధిక ప్రసన్నులను చేసేపని గానికాదే! అప్రసన్నులను మరీ అప్రసన్నులను, ప్రసన్నులయిన, శ్రద్ధాళువులయిన వారిలో గూడా కొంత మందిని, అప్రసన్నులనుగా మార్చే పనిగా వుందే? ఇదేనా భిక్షువులకు భిక్షువులు చెయ్యవలసిన మర్యాద!! అని ఉపన్యసించి, వారికి ధార్మిక కథాకథనంతో మనస్సంతోషాన్ని చేకూర్చి, ఇట్లా అన్నారు: "ప్రథమ ఆసనానికి, ప్రథమపాథేయానికి, ప్రథమ భిక్షాపిండానికి, యోగ్యులెవరు? ఈ ప్రశ్నకు బాగా ఆలోచించి సదుత్తరాన్ని ఇవ్వండి చూద్దాం."

భిక్షువులంతా ఈ ప్రశ్నకు ఏమి ప్రత్యుత్తరం చెప్పాలా అని ఆలోచనల్లో పడ్డారు. ఆసంఘంలో ప్రతిఒక్కరు గట్టిగా ఆలోచించారు. కొంతమంది భిక్షువులు ఆలోచించి, ఆలోచించి "భగవానుడా! క్షత్రియుడై యుండి, ప్రవ్రజితుడై బౌద్ధసన్యాసి అయిన వాడికిముందు ఆసనం ఇవ్వాలి; ముందుపాథేయం ఇవ్వాలి; ముందు భిక్షాపిండం పెట్టాలి" అని సమాధానం చెప్పారు. కొంతమంది బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరించి, ప్రవ్రజితుడైన బ్రాహ్మడే ఈమర్యాదలన్నీ ముందు పొందడానికి యోగ్యుడన్నారు. మరికొందరు ప్రవ్రజితుడైన వైశ్యుడు ఇందుకు అర్హుడన్నారు ఇంకా కొందరు సౌత్రాంతికులు ఇందుకు తగినవాళ్లన్నారు. కొందరు వినయధరులు ఈ మర్యాదకు యోగ్యులన్నారు. మరి కొంతమంది భిక్షువులు "భగవానుడా! ధర్మవ్యాఖ్యానం చేసే వారికి ఈమర్యాద జరగాలన్నారు. ఇంకా కొందరు భిక్షువులు మొదటిసారిగా పట్టిన ధ్యానంలోనే యోగబలాన్ని సంపాయించినవాడే ఇందుకు యోగ్యుడన్నారు. మరికొందరు త్రయీవిద్య నేరిగినవానికి ఈ మర్యాద చేయడం బాగుంటుందన్నారు. కొందరు షడభిజ్ఞునికని, కొందరు అర్హంతుడైనవానికని, కొందరు అనాగామికని, కొందరు అసకృదాగామికని, ఇట్లా సమాధానాలు చెప్పారు.

బుద్ధుడు పెదిమి విరిచాడు. ఇందులో ఏఒక్కరు చెప్పిన సమాధానంగాని ఆయనకు సరియైనదని పించలేదు. అందువల్ల వారిని సంబోధించి, వినండి అని, ఈ తిత్తిరజాతకాన్ని చెప్పారు.

4

పూర్వకాలంలో హిమాలయ పర్వతాలకు సమీపంగావున్న ఒకానొక ప్రదేశంలో ఒక పెద్ద మఱ్ఱిచెట్టువుంది. ఆ మఱ్ఱిచెట్టును ఆశ్రయంగా చేసుకొని ఒక తిత్తిరము, ఒక వానరము, ఒక గజేంద్రము నివశిస్తున్నాయి. ఎంతో కాలంనుంచి అవిఅట్లా నివశిస్తున్నా, ఒకదాని నొకటి గౌరవించుకొన్న పాపానగాని, సహాయం చేసుకొన్న పుణ్యానగాని, సహజీవితాన్ని గడుపుకొన్న మర్యాదనుగాని పోయిన జాడ కనుపించదు. ఇట్లా వుండగా, వుండగా, ఈ మూడింటికి ఒక రోజున ఒక ఆలోచన తట్టింది. "మేము ముగ్గురం ఇంత కాలం నుంచి ఇక్కడ వుంటున్నాం కాని మాలో జ్యేష్ఠుడెవరో తెలియకుండావుంది. ఈజన్మలో మాముగ్గురిలో ఎవరు పెద్దో, వారికి సత్కారం చేస్తే, పూజచేస్తే అభిమానిస్తే గౌరవం నెరపితే, మర్యాదగా వుంటుంది. ఇట్లా ఎవరికి వారికైన బ్రతుకు ఎంతకాలం గడిపేది. ఇందులో స్నేహము, గౌరవము, మర్యాద, పెద్దతనం ఏమీ లేవు అని ఆలోచనచేసి, ఆపక్షి, ఆవానరం, ఆ నాగం తమలో ఎవరు వృద్ధులో, ఎవరు జ్యేష్ఠులో అన్న విజిజ్ఞాసతో, ఆతెలుసుకొనే ప్రయత్నములో పడినాయి.

ఒకరోజున తిత్తిరము, మర్కటము కలిసి, ఏనుగు దగ్గరకు వెళ్లి "సౌమ్యుడా! నీకు జ్ఞానం వచ్చిన తర్వాతగాని, అంతకుముందుగాని, జరిగిన సంగతి ఏదన్నా జ్ఞాపకం వుంటే చెప్పు" అని అడిగాయి.

"ఓ! అందుకు అభ్యంతరం ఏమీ-లేదు. నేను అప్పటికి ఇంకా

చాలా చిన్నవాణ్ణి. అప్పుడు ఈ చెట్టు చిన్నచిన్న కొమ్మలు పెరిగి ఆకులు తొడుగుతున్నది. నేను నా చిన్న తొండంతో ఆఆకులు కోసుకొని తింటూవుండేవాణ్ణి" అని ఏనుగు బదులు చెప్పింది.

ఆ తర్వాత కొన్నిరోజులు గడిచాయి. ఒకరోజున ఏనుగున్నూ, తీతువపక్షిన్నీ కోతిదగ్గరకు వెళ్లి "మిత్రుడా! నీకు జ్ఞాపకం వున్న పురాతనమైన విషయాన్ని దేనైనా చెప్పు"అని అడిగాయి.

"అట్లాగే! వినండి! ఈ మఱ్ఱిచెట్టువుంది చూశారు, ఇది ఇంకా పెరిగీ పెరగకముందు, నేను రోజూ ఇక్కడికివచ్చి, దీనివేళ్లు పీక్కు తింటూవుండేవాణ్ణి. ఇదే నాకు బాగా జ్ఞాపకంవున్న సంగతి. నా చిన్నప్పుడు ఎప్పుడో నేను చేసిన పని ఇది." అని జవాబుచెప్పింది.

మరి కొంతకాలంగడిచింది. ఒకరోజున వానరమున్న, గజమున్నూ కలిసి, తిత్తిరందగ్గరకు వెళ్లాయి. వెళ్లి "బాబూ! మేము ఇద్దరం మాకు ఈజన్మలో గుర్తువున్న పురాతనమైన సంగతులు ఏమిటో చెప్పాం. నీవుగూడా చెపితే బాగుంటుంది" అన్నాయి.

తిత్తిరం అట్లాగేనని తన జ్ఞాపకాన్ని వివరించింది. ఇప్పుడు ఈ మఱ్ఱిచెట్టువున్నదా, ఈ ప్రాంతంలోనే ఇంకోపెద్ద మఱ్ఱిచెట్టువుండేది. నేను అసలు దానిమీద నివశిస్తూవుండేదాన్ని. అది కాసినపళ్లు తినేదాన్ని. అట్లాతిని నేనువేసిన రెట్టలోనిగింజలు మొలిచిన మొక్కే ఇది. ఆచెట్టు పడిపోయింది. నేను ఈ చెట్టుమీదకి వచ్చాను అని తీతువసమాధానం చెప్పింది.

అప్పుడు ఆ వానరమున్నూ, ఆ ఏనుగున్నూ తిత్తిరపక్షిని చూచి ఈలా అన్నాయి:"మిత్రుడా! జన్మచేత నీవు మా ఇద్దరికన్నా పెద్దవాడివి. వృద్ధుడవు. నిన్ను మేము సత్కరిస్తాము. గౌరవిస్తాం. పూజిస్తాం. అభిమానిస్తాం. ఇంతఎందుకు నువ్వు మాకు గురువవు. మేము నీకు శిష్యులము."

ఆ రోజు నుంచీ ఆ వానరము, ఆ గజము, ఆ పక్షి ఒక దాన్ని ఒకటి గౌరవించుకుంటూ, ఒకదానికొకటి సహాయం చేసుకుంటూ, ఒకదాని జీవితంలో ఇంకొకటి సహాయం పడుకుంటూ, జీవితాన్ని గడిపాయి. గడిపి, తనువులు త్యజించాయి. తనువులు త్యజించి సుగతిని పొంది స్వర్గంలో ఉద్భవించాయి.

5

బుద్ధభగవానుడు ఈ కథను చెప్పి "భిక్షువులారా! ఇదే తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్యానికి పునాది అయిన విషయం" అన్నాడు. ఆ కథను వ్యాఖ్యానించి, ఆ బ్రహ్మచర్య ధర్మం యొక్క లక్షణాలు ఏమిటో చెప్పాడు. ఆ మూడు జంతువులు ఐదు మహా శీలాలను అనుసరించాయి. ఒకటి, తమలో వృద్ధుడెవరో విచారించి, ఆవృద్ధుణ్ణి గౌరవించాయి. రెండు, అవి ఒకదానిని ఒకటి గౌరవించుకున్నాయి. మూడు, ఒకదానికొకటి సహాయం చేసుకున్నాయి. నాల్గు, సహజీవనంగా, సహాయానంగా బ్రతికాయి. ఐదు, ఒకదాన్ని ఒకటి విడువకుండా విహారం సల్పాయి. ఈ ఐదు మహాగుణాలు వున్న ధర్మాన్నే తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్యంఅంటారు. ధర్మం యొక్క లక్షణం ఇది. ధర్మం తెలుసుకొని, ఏ మనుష్యులు వృద్ధుల్ని గౌరవిస్తారో, వారికి ఈ జన్మలో ప్రశస్తి కల్గుతుంది. పర

(66-వ పేజీ చూడండి)

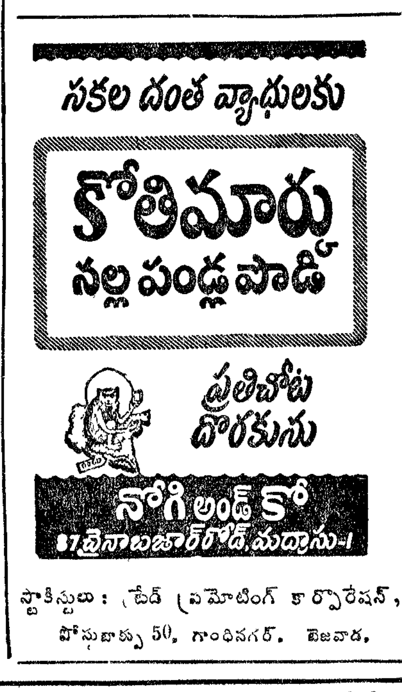

★ రూపాయిలూ - అణాలూ ★

"మరణం పేరున నన్ను భయపెడుతున్నారు......కాని—మిమ్మల్ని ఎందుకు క్షమించాలో నాకు తెలీదు...ప్రతీవారూ మీలాగే ఆలోచిస్తారు.. అందుకని నేను మీమీద కోపం తెచ్చుకోలేదు. చెప్పానుగా—ఒక్క చోట మనం జీవించడం అసంభవం అని అనిపించింది...వెళ్ళాను. మీమీద నాకు కోపమూ లేదు. మానవత్వంలో ఈ లోపాలూ ఒక భాగమే..."

"పోనీ—ఒకటి చెప్పు శశీ.. నేను చచ్చిపోతే నీకు విచారంగా ఉంటుందా?"

"మీరు చాలా దుష్కరమైన ప్రశ్న వేస్తున్నారు... నే నెలా అనుకున్నా మీకు వచ్చే లాభం ఏమిటి?"

"ఆత్మశాంతి..."

"నేను విచారించను... విచారించినా, ఇప్పటిదాకా నా జీవితం వ్యర్థం చేసుకొన్నందుకే..."

"దాంపత్యం—అంతలోదేనా?"

"మనసూ మనసూ కలిసిన దాంపత్యాలు దాంపత్యాలు...పుస్తె కట్టినంతమాత్రాన కాదు. దేశాచారాలని మనం అనుసరించాం...రెండు ఎడ్లని ఒక బండికి కట్టినట్లు మనని కలిపాగు...అంతే..."

"నీ—గుండెల కాఠిన్యం తల్చుకుంటే, ఆశ్చర్యం వేస్తోంది శశీ!"

"నిజం ఎప్పుడూ అలాగే ఉంటుంది.."

"నన్ను—దూరంగా పో.."

అరిచాడు సుందరం...శశి తొందరగా అవతలి గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. పొంగి పొరలివస్తున్న కన్నీళ్ళని బలంగా ఆపుకుంటూ * * *

"లాభం లేదా డాక్టర్?"

"లేదమ్మా.. చివరి గడియలు..."

పరుగున వెళ్ళి శశి సుందరం మంచం మీద పడ్డది—తాను నిర్ధారణ చేసుకున్న నిర్లిప్తత ఆమెని ఆపలేకపోయింది; చివరి నిమిషాలలో తన మనస్సుని అమ్ముకోకూడదనే పట్టుదల ఆమెని ఆపలేకపోయింది.

సుందరం నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరిచాడు.

ఆమె ఆవేదనతో అతనివైపు చూస్తున్నది; కళ్ళు లోతుకి పోయాయి—తలనిండా రక్తం...మృత్యుగహ్వరంలోకి అడుగుపెట్టడానికి సంసిద్ధుడుగా ఉన్న ఈ బాటసారి...తన—తన భర్త...

శశి ఇంక ఏడ్వకుండా ఉండలేకపోయింది - సుందరం నెమ్మదిగా సైగ చేశాడు..."ఏడవకు"...అన్నాడు.

చివరి సారి అతని మాటలని వినడానికి ఆమె తనని తాను సంబాళించుకున్నది.

"క్షమించవూ శశీ?"

నీరసంగా అన్నాడతను...ఆమె చేతులని తన చేతులలోకి తీసుకుంటూ...ఈ మహా విశాల ప్రపంచంలో కొద్ది క్షణాల తరువాత తానెక్కడ ఉంటాడో!...ఈ అనంత కాలమానంలో మళ్ళీ తామిద్దరూ కలుస్తారో కలియరో!

దుఃఖభారంతో శశి మాటలాడలేకపోయింది...'కాదు...కా'దని తలమాత్రం ఊపింది...

"పోనీ..."

సుందరం నెమ్మదిగా అన్నాడు... నెమ్మదిగా తలక్రిందనించి ఒక పొట్లం తీశాడు...

"ఒక్క కోర్కె తీర్చు శశీ...కాదనకు"

పొట్లం నీరసంగా విప్పాడు...నెక్లెస్... గదిలోని సగం కాంతిలో కూడా తళ తళలాడుతూన్నది.

"కొంచెం వొంగు శశీ!"

దుఃఖం ఆమెతో పెనగులాడ రెండు చేతులతోనూ కళ్ళు మూసుకుని అతనివైపు వంగింది...అతను నెక్లెస్‌ని ఆమె మెడకి తగిలించాడు...ఆమె చేతులు తియ్యలేదు ...ఏడుపుని ఆపుకుంటూ...,

"ఒకసారి...ఒక్కసారి ఇటు చూడు శశీ .."

శశి నెమ్మదిగా కళ్ళని ఖాళీ చేసుకున్నది ...అతని ముఖంలో సంతృప్తి గోచరించింది...

"ఎంత - అందంగా ఉన్నావు!"

ఆమె చేతులని మృదువుగా సుందరం తన చేతులలోకి తీసుకున్నాడు...

ఆమె మాట్లాడలేదు...నిశ్చలంగా చూస్తూన్నది...

కొద్ది నిముషాలలానే గడిచిపోయాయ్..., నెమ్మదిగా...నెమ్మది నెమ్మదిగా అతని చేతులు ఆమె చేతులలో బిగుసుకొన్నాయ్ ...అదేమీ శశికి తెలియడం లేదు... మెడలోని ఆభరణం...బిగువుగా ఉన్నది. ★

★ తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్యం ★

(41-వ పేజీ తరువాయి)

లోకంలో మంచి గతులు కల్గుతాయి

తిర్యగ్జంతువులు అయివుండి గూడా ఆ వానరము, ఆ ఏనుగు, ఆ తితువు పిట్ట, అట్టి బ్రహ్మచర్య ధర్మాన్ని పాలించి ఈ జన్మలో తమ జీవితాలకు శోభను తెచ్చుకున్నాయి. చచ్చి, స్వర్గంలో సుగతిని పొందాయి కాని మనం మనుష్యులం, సువ్యాఖ్యాతమైన ధర్మాన్ని అనుసరిస్తున్న వాళ్లం, సర్వ సంసర్గాలను కోసి కావి కచ్చడాలను కట్టుకున్న వాళ్ళం, ఒకళ్ళను ఒకళ్ళం గౌరవించుకోలేకపోతున్నాం. ఒకరికి ఒకళ్ళం సహాయం చేసుకోలేకపోతున్నాం. సహజీవనం, సహయానం మనకు అంకని విషయాలు అయిపోతున్నాయి. మన విహారాలు గూడా తగూల పుట్టలయిపోతున్నాయి. ఇది అప్రసన్నులను, ప్రసన్నులను చెయ్యడానికిగాని, శ్రద్ధ అంటూ ఎరుగని వారిని శ్రద్ధాళువులనుగా మార్చడానికి కాని మార్గం కాదు.

వృద్ధులను గౌరవించాలి. అభిమానించాలి. వారికి ప్రత్యుత్థానం చెయ్యాలి. వారికి నమస్కారం చెయ్యాలి. కుశల ప్రశ్నలు అడగాలి. ప్రథమ ఆసనం, ప్రథమ భిక్షా పిండం, వారికి ఇచ్చి మర్యాద చెయ్యాలి. అట్లా చేయడం నత్కృతి అనిపించుకుంటుంది. అందుకు విపరీతమైనదల్లా దుష్కృతి అవుతుంది.

బుద్ధుని ఈ గంభీరరోపన్యాసాన్ని విని భిక్షువులంతా వ్యాపితులయినారు. తమకు వేసిన ప్రశ్నకు, సరియైన సమాధానం ఇదేనని గ్రహించారు. అప్పటినుంచి బుద్ధుడు దిద్దిన ధర్మపథ సాధనకు ఈ తైత్తిరీయ బ్రహ్మచర్యం ఒక మార్గంగా ప్రవర్తిల్లింది. ★

Edited, Printed & Published by S. Sambhu Prasad at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty St.